

Hitta fel-leken

Förmåga att utforska, beskriva med olika uttrycksformer, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap och teknik - Naturvetenskap och teknik, Äldre

Syfte – Varför?

Att stimulera och utmana barnens intresse för naturvetenskap och teknik på ett sådant sätt att barnen upplever att det är roligt och meningsfullt att lära sig nya saker. Samt tillämpa ett demokratiskt arbetssätt där barnen aktivt deltar.

Mål ur Lpfö 18 – Vad?

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- förmåga att utforska, beskriva med olika uttrycksformer, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap och teknik,
- förmåga att lyssna på och reflektera över andras uppfattningar samt att reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar,
- fantasi och föreställningsförmågan.

Tillvägagångssätt – Hur?

Steg 1: Jag följde med några barn runt till olika platser i skogen för att samla erfarenheter och information inför vårt naturvetenskapliga temaarbete. De pratade med mig och med varandra om vad de såg. av barnen hittade en grov gren på marken som han knäckte av. Grenen visade sig vara blå inuti. "Titta! Det är blått i trädet", utbrast en av dem. "Ja, titta", svarade jag. "Hur kan det vara blått i trädet?" "Någon har säkert öppnat och målat", var den första hypotesen som ställdes. Där och då fick jag många tankar om hur vi skulle kunna arbeta vidare på förskolan med den blåa grenen som utgångspunkt. Jag hade själv aldrig sett något liknande och hade inte heller någon aning om hur trädet kunde vara blått inuti. Det är en bra grund för fortsatt undersökande där man som pedagog kan vara genuint medforskande.

Steg 2: Plötsligt utbrister ett av barnen: "Ja! Vi leker hitta fel-leken." Det andra barnet hakade direkt på. Min uppgift blev att följa efter och hålla i kameran, så att de kunde dokumentera saker i skogen som de tyckte var "fel". Förutom den blå grenen hittade de:

- Ett löv i ett barrträd.
- En svamp som hade hål i sig.
- En trädstam utan krona.

Steg 3: Barnen fick reflektera över de "fel" vi hittade i skogen med hjälp av bilderna. Det framgick ganska klart att det var den blå grenen som var mest intressant och väckte flest frågor. Barnen började direkt leta fler grenar som var blå inuti. De letade även efter grenar med annan färg inuti.

Steg 4: Vi samlade ihop några grenar. Barnen fick välja ut

särskilda grenar som togs med tillbaka till förskolan. Där fick de möjlighet att visa och berätta för de övriga barnen vad de hittat. Fler barn blev intresserade och ville titta närmare på de blå grenarna. De grenar som inte var blåa inuti skapade en variation (variationsteori) men verkade i det här skedet inte alls lika intressanta. Vi använde oss av vanliga små luppur och av appen Magnify HD för att titta närmare på grenarna. I ateljén ställde vi i ordning så att barnen skulle kunna måla av grenarna och utmanade dem i att försöka blanda till den blå nyansen på färgen. Att måla av använder vi som en reflektionsform där tanken får möjlighet att "vandras ut genom handen". Värdet i att måla av är med andra ord inte enbart en estetisk lärandeprocess utan betydelsefullt även för förståelsen av det naturvetenskapliga innehållet.

Reflektion och analys

Den blå grenen väckte även tankar och frågor hos mig som förskollärare. Vad är det som gör att grenen blir blå inuti? Vilka grenar blir blå? Är det bara en viss sorts träd som blir blå inuti? För att kunna utmana barnen vidare och stimulera deras intresse behövde jag skaffa mig mer kunskap. Det blir lätt att man som pedagog väljer utmaningar till barnen som man själv redan är trygg och förtrogen med. Att blanda färg är ett sådant exempel. Men om jag ska kunna utmana barnen inom naturvetenskap behöver jag mer ämneskunskap. Hitta fel-leken kan fungera som "igångsättare" när det gäller barns tankar om naturvetenskap. Men varje sammanhang måste utgå från just sina barns upptäckter, frågor och funderingar.